

Tlačová správa

Luxemburg 11. septembra 2018

Znečisťovanie ovzdušia: audítori upozorňujú, že zdravie občanov EÚ stále nie je dostatočne chránené

Podľa novej správy Európskeho dvora audítorov opatrenia EÚ na ochranu zdravia ľudí pred znečistením ovzdušia nemali očakávaný vplyv. Znečistenie ovzdušia spôsobuje v EÚ každý rok približne 400 000 predčasných úmrtí a vyžaduje si stovky miliárd eur na externé náklady súvisiace so zdravotnou starostlivosťou. Audítori však varujú, že tieto značné ľudské a hospodárske náklady zatiaľ neboli v Únii zohľadnené v primeraných opatreniach. Dodávajú, že suspendované častice, oxid dusičitý a prízemný ozón sú látky znečisťujúce ovzdušie, ktoré nesú vinu za väčšinu predčasných úmrtí, a obzvlášť vystavení sú mu ľudia v mestských oblastiach.

Smernica o kvalite okolitého ovzdušia z roku 2008 tvorí základný kameň politiky EÚ zameranej na čisté ovzdušie, keďže sa v nej stanovujú normy kvality pre koncentrácie znečisťujúcich látok v ovzduší. Audítori posúdili návrh smernice, to, či ju členské štáty vykonávali účinne a ako ju Komisia monitorovala a presadzovala. Okrem toho posudzovali, či sa kvalita ovzdušia primerane zohľadnila v iných politikách EÚ a či sa podporila finančnými prostriedkami EÚ, ako aj to, či bola verejnosť dostatočne informovaná o otázkach kvality ovzdušia.

„Znečistenie ovzdušia je najväčším environmentálnym rizikom pre zdravie v Európskej únii,“ uviedol Janusz Wojciechowski, člen Európskeho dvora audítorov zodpovedný za túto správu. „Politiky EÚ v posledných desaťročiach prispeli k zníženiu emisií, kvalita ovzdušia sa však nezlepšovala rovnakým tempom a účinky na verejné zdravie sú stále značné.“

Normy kvality ovzdušia EÚ boli stanovené pred takmer dvadsiatimi rokmi a audítori zistili, že niektoré z nich sú oveľa slabšie než usmernenia Svetovej zdravotníckej organizácie a než to, čo vyplýva z najnovších vedeckých dôkazov. Audítori konštatujú, že hoci sa emisie znečisťujúcich látok do ovzdušia znížili, väčšina členských štátov stále nedodržiava normy kvality ovzdušia EÚ a neprijíma dost' účinných opatrení na zvýšenie kvality ovzdušia.

Existuje tiež riziko, že znečistenie ovzdušia sa môže podceňovať, pretože jeho monitorovanie nemusí prebiehať na správnych miestach. Plány kvality ovzdušia – hlavná požiadavka v rámci smernice o kvalite okolitého ovzdušia – často nepriniesli očakávané výsledky.

Účelom tejto tlačovej správy je prezentovať hlavné body osobitnej správy Európskeho dvora audítorov. Úplné znenie správy je uverejnené na webovej stránke www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – hovorca

T: (+352) 4398 47063

M: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – tlačový tajomník

T: (+352) 4398 45410

M: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu

@EUAuditors

eca.europa.eu

Monitorovanie Európskej komisie týkajúce sa výkonnosti členských štátov pri plnení cieľov v oblasti kvality vzduchu má obmedzenia. Jej postupy na presadzovanie práva doteraz nezabezpečili, aby členské štáty dodržiavali limity kvality ovzdušia stanovené v smernici. Hoci Komisia podniká právne kroky proti mnohým členským štátom a sudy vynášajú priaznivé rozsudky, členské štáty naďalej často porušujú limity kvality ovzdušia, konštatujú audítori.

Audítori si všimli, že financovanie z EÚ určené pre oblasť kvality ovzdušia môže predstavovať užitočnú podporu, ale financované projekty nie sú vždy dostatočne zacielené. Počas svojich návštev v členských štátoch videli niektoré dobré projekty, najmä medzi tými, ktoré získali podporu z programu EÚ s názvom LIFE.

Audítori uviedli, že znečistenie ovzdušia je naliehavým problémom v oblasti verejného zdravia a informovanosť a informovanie verejnosti má kľúčovú úlohu pri riešení tohto problému. V poslednom čase sa občania viac zaujímajú o otázky kvality ovzdušia a obracajú sa na vnútroštátne sudy, ktoré v niekoľkých členských štátoch rozhodli v prospech ich práva na čisté ovzdušie. Audítori však zistili, že smernica o kvalite okolitého ovzdušia je menej explicitná, pokiaľ ide o ochranu prístupu občanov k spravodlivosti, než iné smernice v oblasti životného prostredia. Konštatujú, že informácie o kvalite ovzdušia, ktoré boli poskytnuté občanom, boli občas nejasné.

Na zlepšenie kvality ovzdušia EÚ audítori odporúčajú, aby:

- Európska komisia prijala účinnejšie opatrenia;
- sa aktualizovala smernica o kvalite okolitého ovzdušia;
- politika v oblasti kvality ovzdušia bola začlenená do iných politík EÚ a nastavená ako priorita;
- sa zlepšila informovanosť a informovanie verejnosti.

Poznámky pre redaktorov

EDA prezentuje svoje osobitné správy Európskemu parlamentu a Rade EÚ, ako aj iným zainteresovaným stranám, napríklad národným parlamentom, subjektom z oblasti priemyslu a zástupcom občianskej spoločnosti. Veľká väčšina odporúčaní, ktoré v našich správach predkladáme, sa zavádza do praxe. Táto vysoká miera prijatia našich odporúčaní vyzdvihuje prínos našej práce pre občanov EÚ.

Osobitná správa č. 23/2018 „Znečisťovanie ovzdušia: naše zdravie stále nemá dostatočnú ochranu“ je dostupná na webovej stránke EDA (eca.europa.eu) v 23 jazykoch EÚ.